

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 1Ndob/116/2023                 |
| Identifikačné číslo spisu: | 6123362186                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 28.05.2024                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Miroslava Janečková      |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2024:6123362186.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti Náhradné vozidlo, s.r.o., Žilina, Tolstého 1201/20, IČO: 50 496 166, zastúpenej spoločnosťou ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s.r.o., Žilina, Tolstého 1201/20, Žilina, IČO: 36 864 455, proti žalovanej obchodnej spoločnosti KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, o zaplatenie sumy 3 407,45 eur s príslušenstvom, o nesúhlase Okresného súdu Trenčín s postúpením veci, takto

### rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na konanie v občianskoprávnom spore vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 22Cb/81/2023 j e Okresný súd Trenčín.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica dňa 6. septembra 2023 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Trenčín z dôvodu, že po podaní odporu žalovanou bol zo strany žalobkyne podaný návrh na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“).

2. Okresný súd Trenčín s postúpením sporu nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením veci z dôvodu, že súdom kauzálnie príslušným na prejednanie a rozhodnutie predmetného sporu je v súlade s § 22 písm. a) CSP Mestský súd Bratislava III. Uviedol, že Okresný súd Banská Bystrica ako upomínací súd postúpil predmetný spor vedený na tamomšom súde pod sp. zn. 1Up/1145/2023 Okresnému súdu Trenčín ako súdu príslušnému na prejednanie a rozhodnutie sporu s odôvodnením, že žalobkyňa navrhla pokračovanie v konaní na Okresnom súde Trenčín, keďže ide o súd, v obvode ktorého nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody /§ 19 písm. b) CSP - osobitná miestna príslušnosť/. Okresný súd Trenčín má za to, že osobitná úprava kauzálnych príslušností súdu podľa ust. § 22 až § 33 CSP má povahu prioritnej voči všetkým ostatným do úvahy prichádzajúcim vymedzeniam príslušnosti, ako vyplýva z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. januára 2019, sp. zn. 5Ndob/2/2019. Okresný súd Trenčín

preto vyslovil, že na prejednanie a rozhodnutie sporu je v súlade s § 22 písm. a) CSP kauzálnu príslušnosť Mestský súd Bratislava III, keďže žalovaná má sídlo v meste Bratislava, patriacom do obvodu Krajského súdu v Bratislave.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu Trenčín podľa ust. § 43 ods. 2 CSP preskúmal vec a dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Trenčín s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica nie je dôvodný.

4. Podľa ust. § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

5. Podľa § 40 CSP v znení účinnom od 1. júla 2023, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu.

6. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

7. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

8. Podľa § 12 ods. 1 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

10. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

11. Podľa § 19 písm. b) CSP, popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody.

12. Podľa § 39 ods. 2 CSP, na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti.

13. Podľa § 14 ods. 3 veta prvá zákona o upomínacom konaní, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí.

14. Podľa § 2 ods. 31 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.), sídlom Okresného súdu Trenčín je mesto Trenčín; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Trenčín, Ilava, Nové Mesto nad Váhom, Myjava, Považská Bystrica a Púchov. Okresný súd Trenčín má pracoviská v meste Nové Mesto nad Váhom a v meste Považská Bystrica.

15. Z obsahu návrhu na vydanie platobného rozkazu vyplýva, že v predmetnom spore sa žalobkyňa-právnická osoba (autoservis) domáha voči žalovanej - právnickej osobe (poisťovni) nároku na náhradu nájomného za náhradné vozidlo, ktoré si držiteľka vozidla poškodeného v dôsledku dopravnej nehody dňa 12. septembra 2022 v obci Považské Podhradie (právnická osoba, obchodná spoločnosť Ekolmont Steel s.r.o.) bola nútená prenajať od žalobkyne. Škoda na motorovom vozidle poškodenom dopravnou nehodou bola spôsobená vozidlom, ktoré bolo v čase vzniku škody poistené u žalovanej. Po ukončení doby trvania nájmu náhradného vozidla žalobkyňa vystavila poškodenej faktúru za užívanie náhradného vozidla. Fakturovaná suma predstavovala náklady na nájom náhradného vozidla, za náhradu ktorých nesie zodpovednosť poistenec žalovanej. Následne poškodená postúpila svoju budúcu pohľadávku voči žalovanej, titulom nároku na náhradu účelne vynaložených nákladov na nájom náhradného vozidla, na žalobkyňu. Žalobkyňa vyzvala žalovanú na náhradu nákladov účelne vynaložených na nájom náhradného vozidla v sume 7 000 eur bez DPH, žalovaná však poskytnuté poistné plnenie krátila na sumu 3 592,55 eur. Nárok na zaplatenie sumy predstavujúcej rozdiel medzi nákladmi na nájom náhradného vozidla vyplývajúcimi z vyššie uvedenej faktúry a poskytnutým poistným plnením si preto žalobkyňa uplatnila voči žalovanej v predmetnom konaní.

16. Z hľadiska uplatneného peňažného nároku, konanie začaté na upomínacom súde, ktoré v dôsledku podania návrhu žalobcu na pokračovanie v konaní pokračuje na súde príslušnom podľa Civilného sporového poriadku, tvorí jeden celok, pričom pre skúmanie procesných podmienok konania sú rozhodné okolnosti v čase začatia konania (§ 36 ods. 2 CSP). Okresný súd Trenčín, ktorému bola vec postúpená upomínacím súdom na pokračovanie v konaní vo veci nerozhodol a v súvislosti s novelou CSP účinnou od 1. júna 2023, skúmajúc príslušnosť súdu v zmysle § 40 CSP, vyslovil nesúhlas s postúpením veci s odôvodnením, že nie je kauzálne príslušným súdom na rozhodnutie daného sporu, keďže sa jedná o spor obchodnoprávnej povahy, na ktorý je kauzálne príslušný Mestský súd Bratislava III. Podľa Okresného súdu Trenčín, osobitná úprava kauzálnej príslušnosti má povahu prioritnej voči všetkým ostatným do úvahy prichádzajúcim vymedzeniam príslušnosti, vrátane osobitnej miestnej príslušnosti podľa § 19 písm. b) CSP. Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bolo posúdiť dôvodnosť nesúhlasu Okresného súdu Trenčín s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica na prejednanie a rozhodnutie predmetného sporu.

17. Upomínací súd postúpil spor na ďalšie konanie Okresnému súdu Trenčín ako súdu osobitne miestne príslušnému, keďže v návrhu na pokračovanie v konaní sa takéhoto postupu podľa § 19 písm. b) CSP domáhala žalobkyňa. Najvyšší súd v danej súvislosti poukazuje na svoje skoršie rozhodnutie sp. zn. 5Ndob/22/2023 v ktorom vyslovil, že „síce osobitná miestna príslušnosť je takou, ktorá je voľbou žalobcu, avšak len pri zohľadnení ďalších osobitostí procesného poriadku vo vzťahu k priamo zákonom určenej príslušnosti kauzálnej, ktorá má v takom prípade prednosť. Príslušným súdom v prípade súbehu viacerých možných príslušností je vždy ten súd, ktorý spĺňa predpoklady ako podľa všeobecných pravidiel určeného vecne, miestne a funkčne príslušného súdu, tak súdu kauzálne príslušného. Pokiaľ má spor samotný charakter obchodnoprávny, môže dôjsť k situácii, že podľa úpravy osobitnej miestnej príslušnosti s prihliadnutím na miesto, kde škoda vznikla, bude príslušným súd odlišný od všeobecného súdu žalovaného, avšak vždy so zohľadnením podmienky špecializácie súdov na obchodnoprávnu agendu podľa ust. § 22 CSP. Teda konanie vo veciach upravených v ust. § 19 CSP bude zároveň podliehať osobitnej úprave kauzálnej príslušnosti, ktorú je potrebné pri nachádzaní príslušného súdu zohľadniť, čomu svedčí aj dikcia uvedeného ustanovenia, a to s odkazom na „súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody“, t.j. obchodnoprávny súd a jeho obvod určený ustanovením § 22 CSP“. Pre rozhodnutie tohto sporu o príslušnosť bolo preto v prvom rade potrebné vyriešiť otázku povahy predmetného sporu.

18. Podľa záverov najvyššieho súdu, predmetný spor, v ktorom ide o nárok na náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (v podobe nákladov na prenájom náhradného motorového vozidla) nespadá pod žiadny z prípadov, ktorý by zakladal kauzálnu príslušnosť Mestského súdu Bratislava III, ako sa domnieva vec predkladajúci Okresný súd Trenčín. Pre založenie kauzálnej príslušnosti Mestského súdu Bratislava III podľa ust. § 22 písm. a) CSP je nevyhnutné, aby bola naplnená kvalitatívna stránka pojmu obchodnoprávny spor, o ktorý ide vtedy, ak ide o spor podľa druhej časti Obchodného zákonníka, prípadne o spor zo záväzkového vzťahu, ktorý možno podľa ustanovení § 261 a § 262 Obchodného zákonníka považovať za obchodný záväzkový vzťah podľa tretej časti Obchodného zákonníka. V predmetnej veci sa o takýto prípad nejedná, keďže nie je naplnený základný predpoklad podľa ust. § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka a to, že ide o záväzkový vzťah medzi podnikateľmi, ak pri jeho vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti. Pre naplnenie definície obchodného záväzkového vzťahu, a teda obchodnoprávneho sporu, nepostačuje, že na strane žalobcu a na strane žalovaného vystupujú obchodné spoločnosti, keďže rozhodujúca je právna povaha nároku uplatneného v súdnom konaní.

19. Žalobou uplatnený nárok zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nemožno radiť medzi nároky obchodnoprávnej povahy, predmetný spor je sporom občianskoprávnym. Rozsah poistenia zodpovednosti za škodu upravuje § 4 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o PZP“), kde jednotlivé nároky, ktoré sa z povinného zmluvného poistenia hradia, sú stanovené druhovo. Samotná zodpovednosť za škodu je však upravená ustanoveniami zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, ktorý sa v danej veci použije subsidiárne. Vzťah žalobkyne a žalovanej nie je vzťahom poškodeného a škodcu, ale vzťahom osobitným, ktorého podstatou je verejnoprávna potreba náhrady škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Čiastočne verejnoprávna povaha poistenia vedie k tomu, že vzťah žalobkyne a

žalovanej nie je bežným vzťahom veriteľa a dlžníka. Uvedené vyplýva i z nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. októbra 2021, sp. zn. III. ÚS 215/2020.

20. Žalobkyňa (resp. jej právny predchodca) a žalovaná sú síce podnikateľmi, ale náhrada škody uplatnená v tomto konaní nie je vyvodzovaná z ich vzájomného záväzkového vzťahu. Strany medzi sebou navzájom neuzavreli žiaden zmluvný záväzok, neexistuje medzi nimi priamy zmluvný vzťah. Požadované plnenie je vyvodzované z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktoré je upravené zákonom o PZP, so subsidiárnou aplikáciou Občianskeho zákonníka, obsahujúceho úpravu poistných zmlúv. Uplatnený nárok má pôvod v škodovej udalosti, pri ktorej je náhrada škody uplatňovaná ako plnenie z poistnej zmluvy uzatvorenej medzi držiteľom vozidla, ktorým bola spôsobená škoda, a poisťovateľom. Náhradu škody si poškodený (v prejednávanej spore jeho právny nástupca) uplatňuje priamo voči poisťovateľovi a nie voči subjektu, ktorý mu spôsobil škodu. Tento vzťah a nároky z neho plynúce sa spravujú zákonom o PZP a Občianskym zákonníkom. Zásadnou v súdnej veci je skutočnosť, že samotným postúpením pohľadávky sa povaha postúpenej pohľadávky, majúcej výlučne občianskoprávny charakter, nemení. Medzi žalobkyňou (resp. postupcom) a žalovanou nie je v tomto prípade obchodný záväzkový vzťah (obdobne viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Ndc/55/2023 zo 7. decembra 2023, tiež uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Ndob/71/2023 z 20. marca 2024).

21. Z vyššie uvedeného je možné uzavrieť, že predmetný spor má charakter občianskoprávny a nie obchodnoprávny. Preto na jeho prejednanie nie je daná kauzálna príslušnosť súdu podľa § 22 CSP [tu podľa § 22 písm. a) CSP].

22. Najvyšší súd v zmysle uvedeného pripomína, že podanie žalobkyne obsahuje aj návrh podľa ust. § 19 písm. b) CSP, v zmysle ktorého žalobkyňa žiada o pokračovanie v konaní na Okresnom súde Trenčín ako súde alternatívne príslušnom popri všeobecnom súde žalovanej, ktorým je v danej veci Mestský súd Bratislava IV (ide o tzv. miestnu príslušnosť danú na výber), nakoľko škodová (poistná) udalosť, ktorá má zakladať právny nárok žalobkyne na náhradu škody sa stala v obci Považské Podhradie (okres Považská Bystrica), teda v obvode Okresného súdu Trenčín. Právo voľby medzi všeobecným súdom žalovaného a súdom uvedeným v § 19 CSP je dané žalobcovi, pričom ak sú splnené podmienky na takýto postup, súd je povinný rešpektovať voľbu žalobcu.

23. Keďže v danom spore o príslušnosť bolo najvyšším súdom zistené, že sa nejedná o obchodnoprávny spor, resp. jedná sa o spor občianskoprávny, je zrejmé, že postup Okresného súdu Banská Bystrica, ktorým postúpil spor Okresnému súdu Trenčín, bol správny. Nakoľko sa nejedná o obchodnoprávny spor, pri určení súdu príslušného na konanie a rozhodnutie vo veci sa prednostne neaplikuje kauzálna príslušnosť podľa § 22 CSP. V tomto prípade je tak na konanie a rozhodnutie vo veci príslušný všeobecný súd žalovaného - Mestský súd Bratislava IV, avšak s poukazom na zistené skutkové okolnosti, kedy je nesporné, že k poistnej udalosti došlo v okrese Považské Podhradie, čo je v obvode Okresného súdu Trenčín, je popri Mestskom súde Bratislava IV alternatívne príslušný súd, v obvode ktorého nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody, teda Okresný súd Trenčín, pričom právom voľby disponuje žalobkyňa.

24. Na základe uvedených skutočností je zrejmé, že za použitia § 19 písm. b) CSP, príslušným súdom na konanie a rozhodnutie vo veci je Okresný súd Trenčín. Pre aplikáciu § 39 ods. 2 CSP, rovnako smerujúcu k príslušnosti Okresného súdu Trenčín, už nebol dôvod.

25. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Trenčín s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica nie je dôvodný, keďže na konanie v danom občianskoprávnom spore je vecne a miestne príslušný Okresný súd Trenčín.

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

## **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.